

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] ૮ એસ. સી. આર ૩૧

આવકવેરાના કમિશનર (મુકિત), કોલકાતા

વિરુદ્ધ

બટાનગર શિક્ષણ અને સંશોધન ટ્રસ્ટ

(સિવિલ અપીલ નંબર ૪૪૫૧/૨૦૨૧)

ઓગસ્ટ ૦૨, ૨૦૨૧

[ન્યાયમૂર્તિશ્રી ઉદય ઉમેશ લલિત અને ન્યાયમૂર્તિશ્રી અજય રસ્તોગી]

આવકવેરાનો કાયદો, ૧૯૬૧:કલમ ૧૨એએ-કલમ ૧૨એએ હેઠળ પ્રતિવાદી ટ્રસ્ટની નોંધણી રદ કરવી-મેનેજિંગ ટ્રસ્ટનું નિવેદન દર્શાવે છે કે દાન ચેક દ્વારા પ્રાપ્ત થયું હતું જેમાંથી નોંધપાત્ર નાણાં પાછા ખેંચવામાં આવ્યા હતા અથવા દાતાઓને રોકડમાં પરત કરવામાં આવ્યા હતા-આ રીતે હકીકતો સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે તે બનાવટી દાન હતા અને કાયદાની કલમ ૧૨એએ અને ૮૦જી હેઠળ તેને આપવામાં આવેલી નોંધણીનો ટ્રસ્ટ દ્વારા સંપૂર્ણ દુરુપયોગ કરવામાં આવી રહ્યો હતો-એક સંસ્થા જે કાયદાની કલમ ૧૨એએ દ્વારા તેને આપવામાં આવેલા દરજ્જાનો દુરુપયોગ કરી રહી છે તે આ દરજ્જાને જાળવી રાખવા અને તેનો ઉપયોગ કરવા માટે હકદાર નથી-તેથી સત્તાવાળાઓ યોગ્ય અને ન્યાયી હતા. કાયદાની કલમ ૧૨એએ અને ૮૦જી હેઠળ નોંધણી રદ કરવી.

અપીલને મંજૂરી આપતા અદાલતે

ઠેરવવેલ કે:ટ્રસ્ટના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી દ્વારા પ્રસ્તાવલીને આપવામાં આવેલા જવાબો દર્શાવે છે કે કાયદાની કલમ ૧૨ એએ હેઠળ નોંધણીના આધારે ટ્રસ્ટ દ્વારા મેળવેલા દરજ્જાનો કેટલો દુરુપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. આ જવાબો એ પણ દર્શાવે છે કે દાન ચેક દ્વારા પ્રાપ્ત થયું હતું જેમાંથી નોંધપાત્ર નાણાં પરત કરવામાં આવ્યા હતા અથવા દાતાઓને રોકડમાં પરત કરવામાં આવ્યા હતા.આમ હકીકતો સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે તે બનાવટી દાન હતા અને કાયદાની

કલમ ૧૨એએ અને ૮૦જી હેઠળ તેને આપવામાં આવેલી નોંધણીનો ટ્રસ્ટ દ્વારા સંપૂર્ણ દુરુપયોગ કરવામાં આવી રહ્યો હતો. જે સંસ્થા કાયદાની કલમ ૧૨ એએ દ્વારા તેને આપવામાં આવેલા દરજ્જાનો દુરુપયોગ કરી રહી છે તે આ દરજ્જાને જાળવી રાખવા અને તેનો ઉપયોગ કરવા માટે હકદાર નથી.[પેરા ૧૧] [૩૮-ડી-એફ]

સિવિલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન:સિવિલ અપીલ નંબર ૪૪૫૧/૨૦૨૧.

કલકત્તા હાઈકોર્ટના આઈ. ટી. એ. નંબર ૧૧૬/૨૦૧૮ માં ૦૯/૧૦/૨૦૧૮ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

એન. વેંકટરમણ, એએસજી, સુશ્રી અનિલ કટિયાર, અર્જુન ગર્ગ, સુશ્રી વિમલા સિંહા, અપીલકર્તા તરફે વકીલો.

રાણા મુખર્જી, વરિષ્ઠ વકીલ, અભિજીત સેનગુપ્તા, દિવ્યધૃતિ બેનર્જી, પ્રતિવાદી તરફે વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો:

ન્યાયમૂર્તિશ્રી ઉદય ઉમેશ લલિત

૧. આ અપીલ આઈ.ટી.એ. નંબર ૧૧૬/૨૦૧૮ માં કલકત્તા હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ૦૮/૧૦/૨૦૧૮ ના ચુકાદા અને આદેશને પડકારે છે, જેમાં (i) આવકવેરાના કમિશનર (ટૂંકમાં "સી.આઈ.ટી.") દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ૨૫/૦૨/૨૦૧૬ ના આદેશને રદ કરીને આવકવેરાના અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૧૨એએ હેઠળ પ્રતિવાદી ટ્રસ્ટ (ટૂંકમાં "ટ્રસ્ટ") ની નોંધણી રદ કરવામાં આવી છે (ટૂંકમાં "અધિનિયમ"); અને (ii) આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ (ટૂંકમાં "ટ્રિબ્યુનલ") દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ૧૩/૦૮/૨૦૧૭ ના આદેશને રદ કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં તેમાંથી ઉદ્ભવેલી અપીલને ફગાવી દેવામાં આવી છે. .

૨. આ ટ્રસ્ટ અધિનિયમની કલમ ૧૨એએ હેઠળ તા. ૦૬/૦૮/૨૦૧૦ ના હુકમથી નોંધાયેલું હતું અને તેને અધિનિયમની કલમ ૮૦જી (vi) હેઠળ પણ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

૩. કાયદાની કલમ ૧૩૩એ હેઠળ સ્કૂલ ઓફ હ્યુમન જિનેટિક્સ એન્ડ પોપ્યુલેશન હેલ્થ, કોલકાતા નામની સંસ્થા પર હાથ ધરાયેલા સર્વેક્ષણમાં પ્રથમ દષ્ટિએ એવું જોવા મળ્યું હતું કે ટ્રસ્ટ ટ્રસ્ટના ઉદ્દેશો અનુસાર તેની પ્રવૃત્તિઓ કરી

રહ્યું નથી.તેથી, સી.આઈ.ટી. દ્વારા ૦૪/૧૨/૨૦૧૫ ના રોજ કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી.

૪. વિભાગ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી પ્રશ્નાવલીના જવાબમાં ટ્રસ્ટના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી શ્રી રવીન્દ્રનાથ લાહિરીએ કેટલાક પ્રશ્નોના જવાબ નીચે મુજબ આપ્યા હતા:

“પ્ર. ૧૧.મહેરબાની કરીને ઉપરોક્ત કોર્પસ દાનની અધિકૃતતાની પુષ્ટિ કરો.

જવાબ. કલમ ૧૧ (૧) (ડી) હેઠળ મુકિતનો દાવો કરવામાં આવેલા દાનનો મોટો હિસ્સો સાચો ન હતો.નાણાકીય વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯, ૨૦૦૯-૧૦ અને ૨૦૧૦-૧૧ માં પ્રાપ્ત થયેલું દાન ટ્રસ્ટી અથવા ટ્રસ્ટીની નજીકની વ્યક્તિઓ અથવા ટ્રસ્ટીની નજીકની વ્યક્તિઓ પાસેથી પ્રાપ્ત થયેલ વાસ્તવિક કોર્પસ દાન હતું.નાણાકીય વર્ષમાં ૨૦૧૧-૧૨ અને ૨૦૧૨-૧૩ દાનનો એક ભાગ અગાઉના વર્ષોની જેમ વાસ્તવિક હતો.જો કે, આ બે નાણાકીય વર્ષોમાં પ્રાપ્ત થયેલા દાનનો મોટો ભાગ, જેમ કે ૨૦૧૧-૧૨ અને ૨૦૧૨-૧૩, જેને કોર્પસ દાન તરીકે દર્શાવવામાં

આવ્યું છે, તે બે બાબતોને સરળ બનાવવા માટે આવાસ પ્રવેશ ના પ્રકારમાં માં હતા –

અ) બેંક પાસેથી લોન મેળવવા માટે આપણે આપણી બેલેન્સ શીટમાં મૂડી અનામતની નોંધપાત્ર રકમ દર્શાવવી પડી હતી.

બી) અમારી કોલેજના વિસ્તરણ માટે અમને ભંડોળની જરૂર છે. વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી મળેલી ફી અને ટ્રસ્ટીઓ અને તેમના સંપર્કો તરફથી મળેલા વાસ્તવિક દાન સંસ્થા ચલાવવા માટે પૂરતા નહોતા.

પ્ર. ૧૨.તમે શા માટે કહી રહ્યા છો કે મળેલા દાનનો મોટો હિસ્સો વાસ્તવિક ન હતો?

જવાબ. તે કિસ્સાઓમાં, જેને હું આવાસ પ્રવેશ તરીકે સ્વીકારું છું, પ્રાપ્ત દાનનો એક ભાગ મધ્યસ્થીઓ દ્વારા દાતાઓને પરત કરવામાં આવ્યો હતો.

પ્ર. ૧૩.મધ્યસ્થીઓ કોણ હતા અને નાણાં પરત કરવાની રીતો શું હતી?

જવાબ. અમને આરટીજીએસ દ્વારા નીચેના સાત (૭) વ્યક્તિઓને ભંડોળ ટ્રાન્સફર કરવાની સૂચના આપવામાં આવી હતી:

૧. સંતવાના સિન્ડિકેટ
૨. પી. સી. સેલ્સ કોર્પોરેશન
૩. કલ્યાણી એન્ટરપ્રાઇઝ
૪. રિયા એન્ટરપ્રાઇઝીસ
૫. લક્ષ્મી નારાયણ ટ્રેડર્સ
૬. હનુમાન ટ્રેડર્સ
૭. રાણી સતી ટ્રેડ કમ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ

આ ચૂકવણીઓ બિલ્ડિંગ હેડ હેઠળ મૂડી ખર્ચ તરીકે નોંધવામાં આવી હતી.

પ્ર. ૧૪.અગાઉના પ્રશ્નના જવાબમાં તમે કહ્યું છે કે તમને "સૂચના" આપવામાં આવી હતી.તમને કોણે સૂચના આપી?

જવાબ. મને અત્યારે માત્ર એક જ નામ યાદ છે, તે છે શ્રી ગુલાબ પિંચા, મોબ નંબર ૯૮૩૧૦૧૫૧૫૭.પ્રાપ્ત થયેલા બનાવટી દાનનો મોટો હિસ્સો પૂરો પાડવા માટે તેઓ મુખ્ય વ્યક્તિ હતા, જે બાંધકામમાં મૂડી ખર્ચની ચૂકવણીની આડમાં તરત જ વિવિધ પક્ષોને પરત કરવામાં આવ્યા હતા.હવે આપણે દાતાઓના સંબંધમાં કોઈ વિગતો જાણી શકીએ છીએ જેમના વતી શ્રી ગુલાબ પિંચાએ મધ્યસ્થી તરીકે કામ કર્યું હતું.શ્રી પિંચાએ અમને દાતાઓની વિગતો, દાનનો ચેક, કોર્પસ દાન પત્રો વગેરે પૂરા પાડ્યા હતા. તેમણે અમને નામ અને બેંકના ખાતા પણ આપ્યા હતા કે જે જવાબ ૧૩માં ઉલ્લેખિત સાત (૭) વ્યક્તિઓની વિગતો, જેમને આરટીજીએસ દ્વારા નાણાં પરત કરવાના છે. તેમણે દાતાઓ વતી નાણાંની રસીદો/૮૦જી પ્રમાણપત્રો પણ એકત્રિત કર્યા હતા.

પ્ર. ૧૯.તમારા ટ્રસ્ટના "સામાન્ય ભંડોળ" ના સંદર્ભમાં ૦૧/૦૪/૨૦૧૪ થી ૦૪/૦૯/૨૦૧૪ સુધીના સમયગાળા માટેની ખાતાવહીની નકલ જેમાં દાતાઓની વિગતો છે તે તમને બનાવટી દાતાઓ સાથે બનાવટી દાનને ઓળખવા માટે બતાવવામાં આવી રહી છે.

જવાબ. આવા ખાતાવહીમાં દાતાઓની યાદી જોયા પછી એવું સમજાય છે કે જે દાતાઓના નામ ઉપશીર્ષક "દાન-૧૩", "દાન-૧" અને "દાન-૧૧" હેઠળ મોટા અક્ષરોમાં લખાયેલા છે, જેમના કુલ રૂ. ૬,૦૩,૦૭,૫૫૦/- બનાવટી છે અને જેમાંથી રૂ. ૫,૮૬,૨૮,૮૭૩/- મધ્યસ્થીઓની સૂચનાઓનું પાલન કરીને ઉપરોક્ત સાત (૭) વ્યક્તિઓને આરટીજીએસ દ્વારા પરત કરવામાં આવ્યા હતા."

પ. રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીના આધારે, સી. આઈ. ટી. નીચેના તારણો પર આવી હતી:

" ૬.૧.કલમ ૧૨એએ અને ૮૦જી હેઠળ નોંધણી આપવાનો, ગરીબ અને જરૂરિયાતમંદ વ્યક્તિઓને તબીબી રાહત આપવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા, લોકોમાં શિક્ષણને પ્રોત્સાહન આપવા અને સમાજના ગરીબ વર્ગને ટેકો આપવા માટે કલમ ૧૧ હેઠળ લાભ આપવાનો વિધાનસભાનો ઇરાદો છે.પરંતુ સમયાંતરે આ જોગવાઈઓનો વ્યક્તિગત જરૂરિયાતો માટે અને ટ્રસ્ટો/ટ્રસ્ટો અને સોસાયટીઓના સભ્યોના લાભ માટે દુરુપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. કરદાતાના કિસ્સામાં કલમ ૧૩૩ હેઠળ હાથ ધરવામાં આવેલ

સર્વેએ કથિત પ્રવૃત્તિઓમાં વ્યવહારો ના પ્રકાર અને જથ્થાને વિસ્તૃત રીતે વર્ણવે છે.

ક.ર.પરોપકારી પ્રવૃત્તિઓ કરવા માટે સંસ્થાઓને ટેકો અને પ્રોત્સાહન આપવા માટે આઈ. ટી. કાયદાની જોગવાઈઓનો ઉપયોગ કરવા માટે સમાજ દ્વારા કરવામાં આવતી અને તેમાં સામેલ ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓના પ્રમાણ અને ઊંડાણને જોતાં, કરદાતા સમાજે આઈ. ટી. અધિનિયમ મુજબની જોગવાઈઓના એકમાત્ર પરોપકારી હેતુને અવગણીને માત્ર પંડોરાનું બોક્સ જ ખોલ્યું નહીં, પરંતુ કાયદા મુજબ ચોક્કસ સારી રીતે જરૂરી હેતુઓ જાળવીને અને વાસ્તવિકતામાં વિપરીત કામગીરી કરીને બંધારણીય જોગવાઈઓના કારણને પણ પડકાર્યો હતો.

ક.૩ પેરા ૧ થી ૫ માં ચર્ચા કરાયેલ હકીકતો અને પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવાઓના આધારે, તેવું અનુમાન કરી શકાય છે:—

એ) એસેસી ટ્રસ્ટને મેસર્સ સ્કૂલ ઓફ હ્યુમન જિનેટિક્સ એન્ડ પોપ્યુલેશન હેલ્થ તરફથી બનાવટી દાન તરીકે રૂ. ૧,૨૩,૮૭,૫૫૦/- ની રકમ મળી છે.અને સ્વૈચ્છિક રીતે આવક તરીકે ઓફર કરે છે.એસ.એચ.જી &

પી.એચ એ માનનીય સમાધાન આયોગ, કોલકાતા સમક્ષ અરજી દાખલ કરીને અને પુષ્ટિ દ્વારા તેમના બનાવટી વ્યવહારો સ્વીકાર્યા છે.

બી) તેમને માત્ર એસ. જી. એચ. જી. અને પી. એચ. તરફથી જ નહીં પરંતુ વિવિધ પક્ષો તરફથી પણ વિવિધ વર્ષોમાં બનાવટી ભંડોળનું દાન મળ્યું છે.

સી) સોસાયટી/ટ્રસ્ટે કલમ ૧૨એએ અને ૮૦જી (૫) (vi) ની જોગવાઈનો ઘોર દુરુપયોગ કર્યો છે.

ડી) તેમણે ટ્રસ્ટના ઉદ્દેશોનું ઉલ્લંઘન કર્યું છે કારણ કે કોર્પસ દાન દ્વારા પ્રાપ્ત ચેકને ઉદ્દેશોને બહાર રોકડમાં રૂપાંતરિત કરવામાં આવ્યા છે.આ સોસાયટી હવાલા પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું.

ઈ) પ્રાપ્ત કોર્પસ દાન સ્વૈચ્છિક નથી, માત્ર આવાસ પ્રવેશ અને કાલ્પનિક છે.

એફ) ટ્રસ્ટની પ્રવૃત્તિઓ વાસ્તવિક નથી તેમજ તેના જાહેર કરેલા ઉદ્દેશો અનુસાર હાથ ધરવામાં આવતી નથી.આકારણી કરનારનો કેસ કલમ ૧૨ એએ (૩) ના ૬૦મા અંગમાં આવરી લેવામાં આવ્યો છે.

જી) કરદાતા દ્વારા મની લોન્ડરિંગ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવતી કુશળ અને ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ પણ કલમ ૨ (૧૫) માં નિર્ધારિત આવકવેરાના કાયદાની કલ્પના મુજબ સામાન્ય જાહેર ઉપયોગિતાની પ્રવૃત્તિ સાથે ચેરિટીના વૈચારિક માળખામાં આવતી નથી.

તેથી સી.આઈ.ટી.એ કાયદાની કલમ ૧૨એ.એ. (૩) ની જોગવાઈઓને લાગુ કરી અને ૦૧/૦૪/૨૦૧૨ થી કાયદાની કલમ ૧૨એ.એ. હેઠળ આપવામાં આવેલી નોંધણી રદ કરી.પરિણામે, કાયદાની કલમ ૮૦ G હેઠળ ટ્રસ્ટને આપવામાં આવેલી મંજૂરી પણ રદ કરવામાં આવી હતી.

૬. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ આવકવેરાની અપીલ નંબર ૭૫૬ અને ૮૧૨/કોલ/૨૦૧૬ દાખલ કરીને ટ્રસ્ટ દ્વારા અપીલમાં આ બાબત હાથ ધરવામાં આવી હતી.

રેકૉર્ડ પરની સમગ્ર સામગ્રીને ધ્યાનમાં લીધા પછી, ટ્રિબ્યુનલે નીચે મુજબ તારણ કાઢ્યું:

I

“૧૩. અમે હરીફની રજૂઆતોને ખૂબ જ કાળજીપૂર્વક ધ્યાનમાં લીધી છે.એસએચજી અને પીએચના સચિવ અને ખજાનચીના નિવેદનો પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તેઓ રોકડ સ્વીકારી રહ્યા હતા અને બનાવટી દાન આપી રહ્યા હતા.૨૭.૧.૨૦૧૫ ના રોજના એસ.એચ.જી અને પી.એચના કિસ્સામાં હાથ ધરાયેલા સર્વેક્ષણમાં નોંધાયેલા નિવેદનમાં સમજાવવામાં આવ્યું હતું કે એસ.એચ.જી અને પી.એચની આવકનો સ્રોત કોર્પોરેટ સંસ્થાઓ તેમજ વ્યક્તિઓ પાસેથી દાનના રૂપમાં મળેલા નાણાં હતા.ઉપરોક્ત નિવેદનમાં સમજાવવામાં આવ્યું હતું કે લગભગ નવ દલાલો હતા જેઓ એસએચજી અને પીએચને ચેક/આરટીજીએસના રૂપમાં દાન લાવતા હતા. પ્રાપ્ત થયેલ દાન નવ દલાલો દ્વારા નિર્દિષ્ટ કંપનીઓ અથવા સંસ્થાના નામે ચેક/આરટીજીએસ જારી કરીને પરત કરવામાં આવશે.એસએચજી અને પીએચને દાનની રકમના ૭ અથવા ૮ ટકા પ્રાપ્ત થશે.આવા નિવેદનમાં એવું પણ જણાવવામાં આવ્યું હતું કે કરદાતા કલમ ૮૦ G હેઠળ મુક્તિ મેળવવા માટે હકદાર છે અને કાયદાની કલમ ૩૫ હેઠળ તેમની સંસ્થાની પસંદગી દલાલો દ્વારા એસ.એચ.જી અને પી.એચને દાન આપવા તેમજ એસ.એચ.જી અને પી.એચ દ્વારા દાન આપવા માટે કરવામાં આવી હતી. અત્યાર સુધી ૨૭.૧.૨૦૧૫ ના રોજ નોંધાયેલા નિવેદનમાં કરદાતાનું નામ નહોતું.જોકે, સર્વેક્ષણ અનુસાર એસએચજી અને પીએચના કિસ્સામાં તેમને આપવામાં આવેલી કાયદાની

કલમ ૧૨એ હેઠળ નોંધણી રદ કરવાની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી.આવી કાર્યવાહીમાં, શ્રીમતી. સમદ્રિતા મુખર્જી સરદાર (૨૪.૮.૨૦૧૫ તારીખના પત્રમાં) એ દાનની યાદી આપી હતી જે તેમણે સમકક્ષ રકમની રોકડ મેળવ્યા પછી આપી હતી.તે વિવાદિત નથી કે ઉપરોક્ત યાદીમાં કરદાતાનું નામ છે અને હકીકત એ છે કે કરદાતાને એસ.એચ.જી અને પી.એચ નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩ માં તેમની પાસેથી મળેલી રોકડ સામે રૂ. ૧,૨૩,૮૭,૫૫૦/- ની રકમ સામે હતી.આ તબક્કે પણ તમામ પ્રવેશ ત્રીજા પક્ષ દ્વારા કરવામાં આવતા હતા અને તે મૂલ્યાંકનકર્તા માટે બંધનકર્તા ન હતા.જો કે, ૨૪.૮.૨૦૧૫ ના રોજ કરદાતાના કિસ્સામાં હાથ ધરાયેલા સર્વેક્ષણમાં, કરદાતાના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટીએ સ્વીકાર્યું હતું કે તેણે રોકડ આપી હતી અને દાન પાછું મેળવ્યું હતું.અમે મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી દ્વારા આપવામાં આવેલ નિવેદન પહેલેથી જ મેળવી લીધું છે.નોંધણી રદ કરવાની કાર્યવાહીમાં પણ, કરદાતાએ કરદાતા સામેના તમામ પુરાવાઓ પર કોઈ વલણ અપનાવ્યું નથી.આવા સંજોગોમાં, અમારો મત છે કે સી. આઈ. ટી. (ઈ.) દ્વારા વિવાદિત ક્રમમાં લેવામાં આવેલા તારણો જે અમે આદેશના અગાઉના ભાગમાં કાઢ્યા છે તે સાચા છે અને તેમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.રેકૉર્ડ પરના પુરાવા પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે કરદાતાની પ્રવૃત્તિઓ વાસ્તવિક નહોતી અને તેથી તેમની નોંધણી કલમ-૧૨એ એ (૩) હેઠળ રદ કરવા પાત્ર છે. અને

સીઆઈટી (ઈ) દ્વારા યોગ્ય રીતે રદ કરવામાં આવી હતી.તેથી અમે તેમના આદેશોને સમર્થન આપીએ છીએ અને કરદાતાની બંને અપીલને રદ કરીએ છીએ.” આ ડ્રિફ્ટિકોણ સાથે ટ્રસ્ટ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને રદ કરવામાં આવી હતી.

૭. ટ્રસ્ટ નારાજ હોવાથી તેણે હાઈકોર્ટ સમક્ષ આવકવેરાની અપીલ નંબર ૧૧૬/૨૦૧૮ દાખલ કરી હતી.તેના ૦૪/૦૭/૨૦૧૮ ના આદેશ દ્વારા, કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નો તરીકે નીચેના પ્રશ્નો ઘડવામાં આવ્યા હતા:

“(i) શું ટ્રિબ્યુનલ અને આવકવેરાના કમિશનર (મુક્તિ) એ કાયદાકીય રીતે અપીલકર્તા ટ્રસ્ટને કલમ ૧૨ એએ હેઠળ આપવામાં આવેલી અપીલકર્તાની નોંધણી રદ કરવાનો નિર્દેશ આ આધાર પર આપ્યો હતો કે ટ્રસ્ટને સ્કૂલ ઓફ હ્યુમન જિનેટિક્સ એન્ડ પોપ્યુલેશન હેલ્થ તરફથી બનાવટી દાન મળ્યું હતું?

(ii) શું કાયદાની કલમ ૧૩૩એ હેઠળ સર્વેક્ષણ દરમિયાન નોંધાયેલા નિવેદનનું કોઈ પ્રોબેટિવ અથવા પુરાવાકીય મૂલ્ય છે?

૮. ટ્રસ્ટ વતી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે તેને વિવિધ દાતાઓ પાસેથી દાન મળ્યું છે અને ટ્રસ્ટ દાતાઓના ભંડોળના સ્ત્રોતની ચકાસણી કરવા અથવા તે ભંડોળ કોઈપણ ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિના પ્રદર્શન દ્વારા મેળવવામાં આવ્યું હતું કે કેમ તે ચકાસવા માટે કોઈ જવાબદારી હેઠળ નથી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ભંડોળ ટ્રસ્ટના હેતુઓ માટે લાગુ કરવામાં આવ્યું હતું અને એવું સૂચવવા માટે કોઈ પુરાવા નથી કે તે ભંડોળ કોઈપણ ગેરકાયદેસર અથવા અનૈતિક હેતુઓ માટે લાગુ કરવામાં આવ્યું હતું અથવા ટ્રસ્ટ નામનું હતું અને કેટલીક અન્ય પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવામાં આવી રહી હતી.

૯. હરીફની રજૂઆતો પર વિચાર કર્યા પછી, ઉચ્ચ અદાલતે નીચેના અવલોકનો સાથે અપીલને મંજૂરી આપી:

“નીચે ચુકાદો આપતી સંસ્થાઓ સમક્ષ ટાંકવામાં આવેલા પુરાવા અને ઓથોરીટીના આધારે, અમે કહીએ છીએ કે પ્રતિવાદીની આવક આ કેસ સ્થાપિત કરી શકી નથી જેથી કાયદાની કલમ ૧૨ એએ (૩) હેઠળ અપીલકર્તા ટ્રસ્ટની નોંધણી રદ કરવાની બાંયધરી આપી શકાય. દાતાઓની કોઈપણ ગેરકાયદેસર, અનૈતિક અથવા અનિયમિત પ્રવૃત્તિમાં

અપીલકર્તા ટ્રસ્ટની કોઈપણ સંડોવણી પ્રતિવાદી સાબિત કરી શક્યા નથી.

આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે ૪ જુલાઈ ૨૦૧૮ના આદેશમાં પ્રશ્ન (i) નો જવાબ નકારાત્મક અને કરદાતાની તરફેણમાં આપીએ છીએ. પ્રશ્ન (ii) માં ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દામાં જવું અમને જરૂરી લાગ્યું નથી.

ટ્રસ્ટની નોંધણી રદ કરવાનો આદેશ રદ કરવામાં આવે છે. પ્રતિવાદીને આ આદેશ આપ્યાના ત્રણ અઠવાડિયાની અંદર તેની નોંધણી પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. જો કે, આ ભવિષ્યની કોઈપણ પ્રવૃત્તિઓના સંદર્ભમાં અપીલકર્તા સામે કોઈ કાર્યવાહી પર પ્રતિબંધ મૂકશે નહીં.

અપીલને આથી ઉપરોક્ત હદ સુધી મંજૂરી આપવામાં આવી છે.”

૧૦. આ અપીલમાં અમે અપીલના સમર્થનમાં એ. એસ. જી. તરીકે જાણીતા શ્રી એન. વેંકટરમણ અને ટ્રસ્ટના વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી રાણા મુખર્જીને સાંભળ્યા છે.

વિદ્વાન એ. એસ. જી. દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે પ્રશ્નાવલીને આપવામાં આવેલા જવાબો સ્પષ્ટપણે ટ્રસ્ટ તરફથી રોકડમાં પરત કરવાની ચોક્કસ વૃત્તિ દર્શાવે છે, જે દાન તેને ઘણી સંસ્થાઓ પાસેથી મળ્યું હતું.

ટ્રસ્ટ વતી હાજર રહેલા વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મુખર્જીએ રજૂઆત કરી હતી કે હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલા તારણો એકદમ સાચા છે અને તેમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

૧૧. ટ્રસ્ટના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી દ્વારા પ્રશ્નાવલીને આપવામાં આવેલા જવાબો દર્શાવે છે કે કાયદાની કલમ ૧૨ એએ હેઠળ નોંધાણના આધારે ટ્રસ્ટ દ્વારા મેળવેલા દરજ્જાનો કેટલો દુરુપયોગ કરવામાં આવ્યો છે.

આ જવાબો એ પણ દર્શાવે છે કે દાન ચેક દ્વારા પ્રાપ્ત થયું હતું જેમાંથી નોંધપાત્ર નાણાં પરત કરવામાં આવ્યા હતા અથવા દાતાઓને રોકડમાં પરત

કરવામાં આવ્યા હતા.આમ હકીકતો સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે તે બનાવટી દાન હતા અને કાયદાની કલમ ૧૨એએ અને ૮૦જી હેઠળ તેને આપવામાં આવેલી નોંધણીનો ટ્રસ્ટ દ્વારા સંપૂર્ણ દુરુપયોગ કરવામાં આવી રહ્યો હતો.જે સંસ્થા કાયદાની કલમ ૧૨ એએ દ્વારા તેને આપવામાં આવેલા દરજ્જાનો દુરુપયોગ કરી રહી છે તે આ દરજ્જાને જાળવી રાખવા અને તેનો ઉપયોગ કરવા માટે હકદાર નથી.તેથી સત્તાવાળાઓ કાયદાની કલમ ૧૨એએ અને ૮૦જી હેઠળ નોંધણી રદ કરવામાં સાચા અને ન્યાયી હતા.

૧૨ ઉચ્ચ અદાલતે કાયદાની કલમ ૨૬૦એ હેઠળની અપીલને ધ્યાનમાં લેવામાં સંપૂર્ણપણે ભૂલ કરી હતી. તેણે ઉપરોક્ત પ્રશ્નોના જવાબો અને સી. આઈ. ટી. અને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લેવામાં આવેલા તારણો કોઈપણ રીતે ખોટા કે અમાન્ય હતા કે કેમ તેની સાથે વ્યવહાર કરવાનો પણ પ્રયાસ કર્યો ન હતો.

અમારા મતે, આ અપીલ, તેથી, મંજૂરીને પાત્ર છે.

૧૩. હાલમાં પડકાર હેઠળ રહેલા ચુકાદા અને આદેશને રદ કરીને, અમે આ અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ અને સી. આઈ. ટી. અને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશને પુનઃસ્થાપિત કરીએ છીએ.કોઈ ખર્ચ નહીં.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.